

HUOM. Tämä on artikkelin rinnakkaistallennettu versio (Final draft)

Viittausohje:

Latvanen, J. & Päällysaho, S. 2016. Katajanokalla avointa TKI-toimintaa kehittämässä. Kreodi (4). URL: <https://www.kreodi.fi/en/19/Matkakertomuksia/370/Katajanokalla-avointa-TKI-toimintaa-kehitt%C3%A4m%C3%A4ss%C3%A4.htm>

SeAMK Toimisto

PL 412
60101 Seinäjoki

Käyntiosoite:
Kampusranta 11, Frami F
60320 Seinäjoki

puh. 020 124 3000
seamk@seamk.fi

SeAMK

P.O. Box 412, FI-60101 Seinäjoki
Finland

Street address:
Kampusranta 11, Frami F
60320 Seinäjoki

tel. +358 20 124 3000
seamk@seamk.fi

Katajanokalla avointa TKI-toimintaa kehittämässä

Kirjoittajat

Jaana Latvanen, informaatikko, SeAMK

Seliina Päällysaho, tutkimuspäällikkö, SeAMK

Syyskuun lopussa n. 40 amkilaista kokoontui Hotel Katajanokkaan, entiseen vankilaan, kehittämään avoimen TKI-toiminnan käytänteitä Avoimuuden lisääminen korkeakoulujen käyttäjälähtöisessä innovaatioekosysteemissä -hankkeen (amkien ATT-hanke) järjestämään työpajaan. Suljetusta avoimeksi teema toistui täten myös työpajan fyysisissä puitteissa.

Kaksipäiväinen tilaisuus käynnistyi asiantuntijaluennoilla ja jatkui työpajatyöskentelyn merkeissä. Työpajojen aiheita olivat aineistohallintasuunnitelman teko DMPTuuli-työkalulla, aineistohallintapolitiikka ammattikorkeakoulussa sekä aineistojen ja tulosten avaaminen ja jatkohyödyntäminen.

Avauspuheenvorossaan ARENEn toiminnanjohtaja Riitta Rissanen totesi, että Suomessa tarvitaan tiede- ja tutkimuskontekstin rinnalle ATT-periaatteisiin nojaavaa ammatillisesti profiloitunutta TKI-toimintaa. Rissanen korosti avoimia innovaatioita ja aineistojen jalostamista yhteistyössä. Sari Räisänen taustoitti työpajaa käymällä läpi avoimen tieteen ja tutkimuksen kansalliset palvelut ja ottamalla esiin myös haasteita, kuten liikesalaisuudet, sopimukset ja sensitiiviset aineistot.

Aineistohallinta ytimessä

Mari Elisa Kuusniemen ja Minna Ahokkaan esitykset johdattivat kuulijat aineistohallinnan pariin. Erityisen vaikutuksen kuulijoihin teki Helsingin yliopiston (HY) datatuen prosessikuvaus. HY:n datatuessa kirjasto toimii yhteydenottokeskuksena ja yleislääkärinä, joka ohjaa tukipyynnöt tarpeen mukaan erityisasiantuntijoille. HY:n mallista inspiroituneena työpajassa syntyikin ajatus amkien yhteisestä, verkostorakenteeseen perustuvasta datatuesta, mitä ajatusta on sittemmin lähdetty viemään eteenpäin.

Aineistohallinnan perusta on aineistohallintasuunnitelma. Se voidaan tehdä DMPTuuli-työkalulla. Koska työkalun käytöstä on toistaiseksi ammattikorkeakouluissa vähän

kokemusta, otimme härkää sarvista ja testasimme sitä kahden casen avulla. Tässä korvaamattomana apuna toimivat DMPTuuli-projektin asiantuntijat Jari Friman, Susanna Nykyri ja Mikko Ojanen. Tuloksena syntyi kaksi aineistohallintasuunnitelmaa, joista toinen oli aivan oikea Tekesin rahoitushakuun vaadittava suunnitelma. Myös työkalun kehittämiseen liittyviä tarpeita nousi esiin.

Työpajassa käytiin systemaattisesti läpi myös TKI-prosessin eri vaiheita avoimuuden näkökulmasta. Lopputulemana oli, että monta asiaa on vielä ratkaistava, jotta avoimen TKI-toiminnan prosessi olisi sujuva ja saumaton. Yksi pohdinnan kohteista käsitteli aineistojen tallennuspaikkaa: on hyvä tallentaa kansallisiin ja tieteenalakohtaisiin arkistoihin, mutta tarvitaanko myös amkien yhteinen tallennuspalvelu?

Viestinnän visiointia

Viestintää visioinut ryhmä piti yhtenä lähtökohtanaan hankkeen yrityskyselyn (n=73) tuloksia, joita allekirjoittaneet esittelivät omassa puheenvuorossaan. Kyselyn mukaan lähes kaikki yritykset kokivat tarvitsevansa tutkimustietoa. Tiedonlähteistä tärkeimmäksi nousivat kuitenkin asiakkaat. Tärkeysjärjestyksessä seuraavina olivat Google ja muut hakupalvelut, muut henkilökohtaiset kontaktit ja ammattilehdet. Ajan puute ja oikean tiedon löytäminen koettiin merkittävimmiksi haasteiksi. Uusinta tietoa yritykset vastaanottaisivat mieluiten henkilökohtaisten kontaktien, yleistajuisten artikkeleiden ja nettisivujen kautta.

Viestinnän terävöittämiseksi työpajassa nostettiin esiin mm. seuraavia toimenpiteitä: Theseuksen kehittäminen visuaalisesti houkuttelevammaksi, hakusanoihin perustuvan uutuusvahdin kehittäminen Theseukseen, TKI-toiminnan tulosten esitleminen esim. infograafeilla ja sosiaalisen median parempi hyödyntäminen niin asiantuntijuuden kuin tulostenkin levittämisessä. Toimenpiteeksi ehdotettiin myös myyvämpää nimeä amkien TKI-toiminnalle ja brändi-työryhmää, joka ideoisi markkinointiviestintää eri kohderyhmille.

Avoimet julkaisuarkistot ja avoin data ovat mahdollistavat tiedon saatavuuden, mutta eivät sinällään takaa, että niissä oleva tieto löytyy tai tulee käyttöön. Viestinnällä on tässä suuri rooli.

Yhteistyöllä eteenpäin

Työpajan osallistujat edustivat monipuolisesti eri henkilöstöryhmiä, mikä oli erinomainen asia, koska avointa TKI-toimintaa ei voi mikään henkilöstöryhmä kehittää yksin. Työssä

tarvitaan yhteistä tahtotilaa, monenlaista osaamista ja osaamisen jakamista. Avoimen TKI-toiminnan kehittäminen vaatii yhteistyötä myös ammattikorkeakoulujen kesken ja sen voima on tullut tämänkin hankkeen myötä todistetuksi.

Hyvänä uutisena voi lopuksi todeta, että amkien ATT-hanke jatkuu vielä ensi vuonna. Suunnitelmissa on mm. koulutuksia, joiden kautta osaamista ja uusia toimintatapoja saadaan vietyä paremmin käytäntöön.